

EXPUNERE DE MOTIVE

Legea cetățeniei române este printre puținele legi din Europa privind cetățenia care nu discriminează pozitiv în obținerea cetățeniei la cerere pe cetățenii străini de aceeași etnie.

În forma actuală legea română nu distinge spre exemplu între un cetățean străin chinez și un cetățean de etnie română din Serbia, Maramureșul de Nord, Ungaria și din oricare altă zonă care nu a fost cândva în componența statului român.

În actuala formă legea este favorabilă doar în privința REDOBÂNDIRII cetățeniei române pentru cei care locuiesc în zone care au fost cândva în componența României. Această prevedere privind redobândirea cetățeniei trebuie să rămână și procedura să fie chiar simplificată în viitor, fiind însă necesar să venim și în întâmpinarea conaționalilor noștri din zonele amintite, cărora nu le este aplicabilă procedura redobândirii cetățeniei fiindcă nu au avut vreodată cetățenie română nici ei și nici înaintașii lor.

Iată câteva exemple din legislația unor state vecine:

a) **Bulgaria** acordă cetățenie bulgară persoanelor de etnie bulgară din afara granițelor (inclusiv Albania, R. Moldova și Serbia) cu toate că nici aceștia și nici înaintașii lor nu au deținut nicidecum cetățenie bulgară, având următoarele prevederi în lege: „**Art. 15** *O persoană care nu este cetățean bulgar poate dobândi acest statut prin naturalizare fără a îndeplini cerințele de la art.12, clauzele 2, 4, 5 și 6, în cazul în care acesta îndeplinește oricare dintre următoarele condiții: 1.El este de origine **bulgară**.*”

Potrivit unei informații obținute de Ambasada României la Tirana la 2 iulie 2013 de la lideri ai minorității naționale macedonene din Albania, 18.000 de cetățeni albanezi au obținut până acum pașapoarte bulgare în baza prevederii legale de mai sus. Potrivit șefului Secției Consulare a Ambasadei Bulgariei la Tirana, principala sa activitate constă în eliberarea de pașapoarte.

b) **Grecia** are și ea prevăzut în legea cetățeniei la „**Articolul 15 (2.)** *Oamenii de origine greacă pot dobândi cetățenia greacă*”. În Ambasadele Republicii Elene există un comitet care opinează asupra „*originii grecești*” compus din consulul grec în calitate de președinte și doi membri. Această politică a fost aplicată insistent și cu efecte dramatice asupra aromânilor din Albania și Republica Macedonia, tratați de statul grec drept „*homogeneikos*” – etnici greci din afara granițelor. Până la liberalizarea regimului de vize pentru Albania și Macedonia, aromânii care doreau să călătorească în Grecia erau supuși la presiuni și persuasiuni în Consulatele Greciei, pentru a se declara etnici greci.

Pentru Grecia, acordarea statutului de *homogeneikos* este un puternic instrument de modificare a compoziției etnice în teritoriile asupra cărora are revendicări istorice în statele învecinate, prin atragerea aromânilor, albanezilor și slavilor macedoneni.

c) Încă de la sfârșitul anului 2012, **Albania** a anunțat că va începe să emită pașapoarte pentru etnicii albanezi din afara granițelor.

Potrivit informațiilor pe care le deține Ambasada, acțiunea de acordare a cetățeniei albaneze a fost deja lansată tacit cu câteva luni înaintea alegerilor parlamentare din 23 iunie 2013, în ciuda protestelor unor state membre UE. Primii beneficiari au fost albanezii din Kosovo.

În ședința de guvern din 3 iulie 2013, la propunerea premierului Sali Berisha, a fost adoptată Hotărârea de Guvern nr. 554 „privind procedura de obținere sau recunoaștere a cetățeniei”. Prin această lege are dreptul să obțină cetățenia albaneză:

- persoana născută din cel puțin un părinte care deține cetățenie sau are origine albaneză în momentul nașterii applicantului, indiferent de locul nașterii;
- persoana de origine albaneză, cu altă cetățenie sau fără cetățenie, când unul din părinți deține cetățenie albaneză;
- persoana ai cărei părinți sunt de origine albaneză și au cetățenia altui stat sau nu au cetățenie, dacă persoana respectivă s-a născut pe teritoriul Republicii Albania;
- orice persoană ai cărei ascendenți (bunic, bunică) nu mai trăiesc, dar poate face dovada descendenței directe din persoane care au deținut cetățenia albaneză;
- orice persoană cu origine albaneză care deține cetățenia SUA, a unui stat membru UE, sau a altui stat, ceea ce îi permite să circule fără viză în Zona Schengen sau să își aibă rezidența legală într-unul din aceste state;
- accesul la cetățenia albaneză al persoanelor cu „cetățenie kosovară” se va face pe baza „unui acord între cele două state”.

Aplicantul trebuie să aibă vârsta minimă este 18 ani și să nu prezinte risc pentru securitatea și ordinea în stat. Pentru persoanele cu vârsta mai mică de 18 ani, cererea e adresată de părinți sau de părintele albanez și trebuie însoțită de acordul scris al minorului (14 - 18 ani), iar cererea de obținere a cetățeniei trebuie însoțită de o declarație de origine etnică albaneză, un certificat de ascendență cu origine albaneză până la gradul al treilea și de un formular cu date de stare civilă. Se acceptă cetățenia multiplă, iar aplicanții nu sunt obligați să dețină o reședință pe teritoriul Albaniei. Termenul de rezolvare a cererilor este 30 de zile.

d) Macedonia acordă discret cetățenie etnicilor înrudiți din jurul granițelor.

Am făcut aceste precizări în legătură cu Grecia, Bulgaria, Macedonia și Albania, deoarece pe teritoriile lor există un mare număr de români și aromâni autohtoni.

Reamintim că, până la instaurarea regimului comunist în România și oprirea sprijinului acordat de România etnicilor înrudiți din afara granițelor, absolvenții școlilor românești din Peninsula Balcanică primeau cetățenia română în regim simplificat, potrivit unei proceduri de excepție, în baza certificatelor de naționalitate eliberate de Societatea de Cultură Macedo-Română.

După cum se vede și din legislația recentă a unor state membre UE, propunerea noastră NU contravine Convenției Europene asupra Cetățeniei. Principiul nediscriminării pe bază de origine etnică din convenție nu vizează o asemenea discriminare pozitivă propusă de noi pentru dobândirea cetățeniei, ci se referă la interzicerea instituirii de către state a unor discriminări între anumite categorii de cetățeni sau la o eventuală retragere a cetățeniei unor persoane de anumite etnii.

Propunerea noastră legislativă nu conduce la cheltuieli suplimentare ci, dimpotrivă se vor atrage câteva venituri suplimentare din taxele consulare necesare depunerii dosarelor. Nu se estimează nici măcar vreo avalanșă de cereri de dobândire a cetățeniei române fiindcă potențialii beneficiari se bucură în mare parte de cetățenia unui stat care le dă deja dreptul la liberă circulație.

Este vorba de între câteva sute de etnici români și câteva mii care doresc să existe o legătură mai strânsă cu țara mamă.

Dintre cei care conform actualei legislații NU pot dobândi cetățenie română se numără și preotul Boian Alexandrovici de pe Valea Timocului din Serbia care a pățit mult pentru ridicarea bisericii românești din Mălăinița. Niciun etnic român din Serbia nu are cetățenie română și nu o poate avea conform actualelor prevederi. Potrivit asociațiilor lor culturale care ne-au contactat, la fel stă situația cu etnicii români din Maramureșul de Nord și din alte zone care nu au aparținut statului român.

Propunem deci să se completeze articolul 8 din Legea cetățeniei române cu un nou alineat (4) cu următorul cuprins: „(4) Condițiile prevăzute de alin. (1) lit. a și d nu se cer a fi îndeplinite de cetățenii străini de etnie română. Acestora li se aplică și prevederile art. 11. Dovada etniei române a solicitantului se confirmă prin înscrisuri de la școli, biserici sau asociații culturale din statul de reședință recunoscute de Ministerul de Externe al României”.

Acolo unde nu există școli în care să se studieze limba română ca limbă maternă și nici biserici, dovada etniei române a solicitantului propunem să se confirme prin înscrisuri de la asociații culturale din statul de reședință recunoscute de Ministerul de Externe al României.

În acest sens am inițiat această propunere legislativă pe care o supunem spre aprobare Parlamentului României.

INIȚIATORI,

dep. Florin Iordache PSD
dep. Virgil Delureanu PSD
dep. Petru Mărșă PSD
dep. Manuela Mitrea PSD
dep. Aurel Mășoară PSD